

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 165/2024-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., s.r.o., 17. novembra 3215, Čadca, proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 4C/249/2015 v období po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 52/2023-27 z 12. apríla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4C/249/2015 po právoplatnosti nálezů ústavného súdu č. k. IV. ÚS 52/2023-27 z 12. apríla 2023. Sťažovateľ ďalej žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznal mu finančné zadost'učinenie vo výške 4 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobou podanou na okresnom súde 15. mája 2015 sa manželka sťažovateľa domáha vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Okresný súd vydal 14. januára 2016 predbežné opatrenie, ktorým zakázal sťažovateľovi nakladať s nehnuteľnosťami špecifikovanými v návrhu navrhovateľky (manželky sťažovateľa). Sťažovateľ podal 12. decembra 2022 sťažnosť na prietáhy v konaní adresovanú predsedovi okresného súdu, ktorý ju podaním z 20. decembra 2022 vyhodnotil ako dôvodnú. Poukázal na to, že vec bola prerozdelená a pridelená novej sudkyňi z dôvodu, že pôvodná sudkyňa nebola schopná rozhodovať bez prietáhov napriek viacerým opatreniam predsedu okresného súdu.

3. Ku dňu podania ústavnej sťažnosti sťažovateľ a okresný súd vo veci nerozhodol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ uviedol, že nálezom ústavného súdu bolo okrem iného vyslovené porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a ústavný súd zároveň prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov. Ani po vydaní nálezu ústavného súdu sa situácia nezmenila a v konaní vznikajú naďalej prietahy v dôsledku neefektívneho postupu okresného súdu. Ostatné termíny pojednávania boli odročené z dôvodov na strane žalobkyne, čo považuje sťažovateľ za neúnosné, keďže neustále dochádza k rušeniu naplánovaných pojednávania. Aj napriek práceneschopnosti žalobkyne neexistuje dôvod na odročenie pojednávania. Žalobkyňa sa môže dať na pojednávania zastúpiť advokátom alebo inou osobou a jej prítomnosť na pojednávani nie je nevyhnutná, keďže k jej výsluchu v konaní už došlo. Civilný sporový poriadok nenariaďuje súdu vyhovieť každej žiadosti o odročenie termínu pojednávania, práve naopak, súd musí uvážiť vážnosť daného dôvodu na odročenie a na základe toho stanoviť ďalší priebeh konania. Rovnako nie je zrejmé, či by práceneschopnosť žalobkyne bola takého charakteru, aby jej znemožňovala zúčastniť sa pojednávania. Ak by súd považoval za preukázané, že práceneschopnosť znemožňuje žalobkyňi zúčastniť sa pojednávania, má možnosť nechať sa zastúpiť. Sťažovateľ zároveň poukázal na skutočnosť, že pojednávania majúce sa konať 6. júna 2023 bolo zrušené a ďalší termín bol nariadený až na 24. január 2024, teda okresný súd mal konať promptnejšie a nový termín nariadiť skôr.

5. Napadnuté konanie sa začalo ešte v roku 2015 a podľa názoru sťažovateľa je neprípustné, aby po takmer deviatich rokoch od jeho začatia nebol ani vyhlásený rozsudok súdu prvej inštancie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 76/03, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017). Samotným prerokovaním veci na všeobecnom súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (obdobne III. ÚS 127/03, IV. ÚS 221/04).

7. Ústavný súd sa zameril na preskúmanie opodstatnenosti ústavnej sťažnosti sťažovateľa so zreteľom na svoju doterajšiu rozhodovaciu prax. Pri ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd) ústavný súd už v minulosti odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietáhov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali

v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

8. Sťažovateľ sa po 10 mesiacoch od právoplatnosti nálezu ústavného súdu opätovne obrátil na ústavný súd v tej istej veci a tvrdí, že aj naďalej v napadnutom konaní dochádza k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušovaniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

9. Z predloženého súdneho spisu vyplýva, že v čase rozhodovania ústavného súdu o prvej sťažnosti sťažovateľa na priet'ahy v napadnutom konaní bol určený ďalší termín pojednávania vo veci na 6. jún 2023. Na základe zdokladovanej žiadosti žalobkyne o odročenie pojednávania z dôvodu jej práceneschopnosti bolo predmetné pojednávanie zrušené. Vec sťažovateľa bola 17. júla 2023 pridelená novej zákonnej sudkyni JUDr. Lenke Augustínovej. Dňa 28. septembra 2023 bola predmetná vec opäť prerozdelená a pridelená zákonnej sudkyni JUDr. Marcele Dolníkovej Žabkovej, ktorá 8. novembra 2023 určila nový termín pojednávania na 24. január 2024. Na opätovnú žiadosť žalobkyne bol aj tento termín zrušený, rovnako ako aj ďalší termín určený na 29. február 2024, a to vzhľadom na pretrvávajúcu práceneschopnosť žalobkyne, ktorú zdokladovala lekárskymi potvrdeniami ošetrujúceho lekára s výslovným uvedením, že nie je zdravotne spôsobilá zúčastniť sa súdneho pojednávania, a to 24. januára 2024, ako aj 29. februára 2024. Výzvou zo 4. marca 2024 okresný súd požiadal ošetrujúceho lekára o oznámenie predpokladanej dĺžky trvania práceneschopnosti žalobkyne. Podľa ošetrujúceho lekára bol predpoklad trvania práceneschopnosti 3 až 4 týždne, avšak po kontrolnom vyšetrení u špecialistu sa táto doba môže meniť. Vychádzajúc zo žalobkyňou predloženého potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti, vyzval okresný súd 13. marca 2024 ošetrujúceho lekára na oznámenie, čo bráni žalobkyňi v účasti na pojednávaní, keďže má povolené vychádzky každý deň v rozmedzí dvoch hodín predpoludním a aj popoludní.

10. Vychádzajúc z uvedeného, sa ústavný súd nestotožňuje s názorom sťažovateľa, že postup okresného súdu po právoplatnosti nálezu ústavného súdu nesmeruje k vydaniu rozhodnutia vo veci samej. Postup okresného súdu pri určení termínu pojednávania je momentálne obmedzený práceneschopnosťou žalobkyne. K uvedenej skutočnosti však pristupuje aktívne so snahou o zistenie predpokladanej doby trvania práceneschopnosti žalobkyne (výzvy adresované jej ošetrujúcemu lekárovi) na účely určenia termínu ďalšieho pojednávania. V rámci zásady rýchlosti a hospodárnosti konania môže súd strane sporu uložiť, aby si ustanovila za seba zástupcu, ktorý ju bude na pojednávaní zastupovať (ako to namieta sťažovateľ), ak bol dôvodom na odročenie pojednávania jej zdravotný stav a ak je zrejmé, že nepriaznivý zdravotný stav strany sporu bude pretrvávajúť dlhodobo. Uvedený postup bude na zväžení okresného súdu po zhodnotení zdravotného stavu žalobkyne a predpokladu ukončenia jej práceneschopnosti.

11. Podľa názoru ústavného súdu zo strany okresného súdu po právoplatnosti nálezu ústavného súdu nedošlo k takému zásahu do práv sťažovateľa, ktorý by zodpovedal ústavne relevantnému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

12. V súhrne s doterajším priebehom napadnutého konania však ústavný súd zároveň pripomína, že prípadná následná nečinnosť okresného súdu alebo jeho prípadná následná neefektívna, resp. nesústredená činnosť by mohla založiť inú kvalitu posudzovania zbytočných priet'ahov, čo by mohlo mať za následok vyslovenie porušenia práv sťažovateľa ústavným súdom. V takom prípade

by toto rozhodnutie nebolo prekážkou prípustnosti opätovného konania pred ústavným súdom a rozhodovania vo veci samej, čo však neplatí pre alternatívu unáhlene opakovaného podania ústavnej sťažnosti.

13. Z uvedených dôvodov, vychádzajúc z podstaty a účelu základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

14. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. apríla 2024

Libor Duľa
predseda senátu